

Tämä kokousraportti ei ole pöytäkirja pidetyistä Insurance Accounting Committeeen ja muista kokouksista, joihin osallistuin, koska ne ilmestyvät muutenkin enkä ryhdy kilpailemaan niiden kanssa. Aktuaariyhdistyksen valitsemana edustajana tuon esille seikkoja, jotka voivat olla Suomen vakuutuskirjanpidon kannalta olennaisia ja sitä, miten olen edustanut yhdistystä esillä olleissa asioissa, jotta yhdistys voi arvioida toimintaani. Tämä ei ole riippumaton arviointi toiminnastani.

Numerointi ja otsikointi vastaavat esityslistoja, jotka toimitan tämän raportin mukana. Kokousasiakirjojen linkit IAAn jäsensivuille toimivat vain niillä, joilla on oikeudet ko. sivuille. Pyydetäessä voin toimittaa asiakirjoja halukkaille. Linkit IASB:n sivuille toimivat kaikilla. Ne joilla on tunnukset IAAn jäsensivuille saavat, ko. esityslistat ja asiakirjat sekä pöytäkirjat, kun ne ilmestyvät, paikasta

http://www.actuaries.org/index.cfm?lang=EN&DSP=CTTEES_INSACC&ACT=MEETINGS

Olen merkinnyt tällä tavalla asiat, joista haluan lisäkeskustelua.

INSURANCE ACCOUNTING COMMITTEE

4. Breakout sessions.

Kokous jakaantui keskusteltuaan siitä, mikä tällä hetkellä on komitean mielestä eniten selvityksiä vaativia seikkoja, kolmeen osaan:

- (1) kulut ja erityisesti hankintakulut (Stefan Engeländer)
- (2) riskimarginaali ja sen myöhempi kehitys (Jay Burt)
- (3) jäännösmarginaalin uudelleenarvostus ja sen suhde tuottojen jaksotusprojektiin (Jim Millholland)

Pienryhmien jälkeen asioita käsiteltiin koko komiteassa:

(1) kulut ja erityisesti hankintakulut, myös esityslistan asiakohta 6d, keskittyi juuri hankintakuluihin. Asia on tärkeä monelle maalle; Suomi on harvoja poikkeuksia, joissa hankintakulut kirjataan heti syntyessään. Oltiin sitä mieltä, että vakuutuslalla on syytä saada kirjata ainakin osa hankintakuluista sopimuksen tekohetkellä tuotoksi. Koska kuitenkin IASB/FASB:lla on vaikeuksia antaa yhdelle toimialalle poikkeuksia, päätettiin esittää parin viikon sisällä perusteltu kanta IASB/FASB:lle, mutta revenue recognition-projektiin, jotta vakuutuslasta ei tulisi erityistapaus. (Jälkikäteen todettua: IASB/FASB sulki vakuutuslatoimintastandardin jaksotusprojektista.) Perusteltua teoreettista kantaa pitää täydentää käytännöllisillä aspekteilla, miten käy, jos tuloutusta ei sallita ja arveltiin, että vaihtokaupassa sallimatta jättäminen on suurempi ongelma.

Kysymys SAY:lle: Mikä tulee olla SAYn kanta? Pitääkö osa hankintakuluista saada kirjata sopimusta allekirjoitettaessa? Jos niin mikä osa? Tarvittaessa olen valmis keskustelemaan asiasta tarkemmin ja antamaan materiaalia.

Osallistuin ryhmään (2) riskimarginaali, myös esityslistan asiakohta 6b. Ryhmässä oli kolme yhdysvaltalaisista, japanilainen, australialainen ja minä. Keskustelu pyöri aika lailla yhdysvaltalaisen ehdoilla enkä oikein ymmärtänyt, mihin he pyrkivät. Tuntui, että heillä oli epäselvää moni riskimarginaalin lähtökohdista eikä keskiviikon kokouksessa oikein päästy mihinkään lopputulokseen ja ehkei ollut tarkoitukseen, hyvä jos yhteistä keskustelua ja ymmärrystä lähtökohdista syntyi.

Yhtenä pohdinnan aiheena oli, antavatko IAS 37:n eri arvotukset erilaisia riskimarginaaleja.

Riskimarginaalista IAAn julkaiseman muutama 100-sivuisen monograafin menetelmiä (CoC, VaR) piettiin edelleen relevantteja, mutta ei pystytty ottamaan kantaa, onko jokin menetelmä suositeltavampi.

Kontribuutioni oli esitellä Solvenssi II:n nykyistä vaihetta. Se perustui EUn Komission muutama viikko aiemmin julkaisemaan tason 2 vakuutusvelkaa (technical provision) koskevaan standardiluonnokseen. Usealla näytti olevan käsitys CoC-menetelmän monimutkaisuudesta. Yritin hälventää sitä esittämällä järkeviä laskennan yksinkertaistuksia.

Jay esitti sinänsä päteviä käsityksiä henkivakuutuksen stokastisesta laskennasta, mutta esitti, että skenaarioiden diskonttauskorot olisivat riippuvaisia yhtiön todellisesta sijoitusomaisuudesta. Opponoin tätä vastaan ja, että korkokäyrä pitää ottaa markkinoilta swap- tai valtion joukkovelkakirjalainan koroista.

(3) jäännösmarginaalin uudelleenarvostus ja sen suhde tuottojen jaksotusprojektiin, myös esityslistan asiakohta 6c. Kauan selvitettiin jäännösmarginaaliin liitettyjä ominaisuuksia:

- locked-in, joka on IASB/FASB alustava päätös
- shock absorber, joka merkitsee sitä, että edellisen vuoden negatiivinen tulos otetaan jäännösmarginaalista
- uudelleen arvostettava jäännösmarginaali. Australiassa ja Etelä-Afrikassa on käytössä tämänlainen jäännösmarginaali.

Omana kantamani esitin, etten voi kannattaa kahta ensimmäistä, vaan jäännösmarginaalin on kuvattava yhtiön odotusta tulevasta voitosta ja oltava siten uudelleen arvostettavissa kuten muukin osa vastuuta Korostin sitä, että jäännösmarginaalin tulee olla erillinen osa velkaa, joten lukija pystyy toteamaan muun velan ja jäännösmarginaalin muutokset erikseen. Tämä on ollut käsitykseni IASB/FASBn aiemmista päätöksistä. Ruotsin edustaja tosin totesi, että staff on laatinut esimerkin, jossa riski- ja jäännösmarginaali on niputettu yhteen.

Australiassa on havaittu johdon taholta jäännösmarginaalin väärinarvostamispainostusyrityksiä. Kysyttiin, onko uudelleen arvostus altis väärinkäytöksille, kun Australia tuskin on ”villein” maa.

Pitääkö asiaa kommentoida ennen EDn julkaisua jotenkin IASB/FASBlle. Todettiin, että ellei ole uutta sanomista, ei kannata, mutta asia jätettiin lyhyeksi ajaksi hautumaan.

Keskusteltiin myös miten menetellä ensi kertaa vaiheen II arvostusta sovellettaessa, kun varsinkin henkivakuutusyhtiöillä on vastuuta monen kymmenen vuoden takaa. Tarvitaanko siirtymäsäännöksiä? Olin tuonut tämän asian esille ennen kokousta esityslistaa laadittaessa.

Stefan Engeländer toi esille, että saksalaisten yhtiöiden mennessä ensi kertaa USAhan 1990-luvulla, ne tosiaan joutuivat laskemaan 15 vuodenkin takaa taannehtivasti vastuuta. Esitin, että siirtymäksi riittäisi, että vaiheen II ensisovelluksessa riittäisi jatkuva siirtymä vaiheen I vastuusta, koska jos jäännösmarginaali käsitetään tulevaisuudelle voitoksi niin siirtymävaiheeseen mennessä voittoa on tuloutettu IFRSn mukaisesti ja siitä eteenpäin edelleen, mutta säännöt muuttuvat. Ei tule isoja kertavoittoja tai -tappiota verrattu taannehtivaan laskentaan.

Kysymys SAY:lle: Mikä tulee olla SAYn kanta em. seikkoihin?

5. Status of Insurance Contracts project

IAClla on kokous Lontoossa IAAn lopullisesta lausunnosta joskus kesällä. IAA ei kehota kansallisia jäsenjärjestöjä kommentoimaan. DPä kommentoi 8 jäsentä.

6. Reports from the Committee's IAA working Groups, discussion of issues and develop IAA positions where appropriate

a. *Contract boundaries and definition of an insurance contract – led by Stefan Engeländer*

Mitä tarkoittaa unrestricted right muuttaa hintaa? Useassa maassa on mahdollisuus hinnankorotukseen, mutta vain johonkin rajaan saakka. Meidän pitää tukea IASBn päätöstä, koska se on kuitenkin alalle suojea

e. *Discount rates (also will discuss the substantive items to be included in item 8 of the Subcommittee agenda, the discount rate RFP)*

Jos käytetään riskitöntä korkoa, syntyy paljon tappiota alussa varsinkin Pohjois-Amerikan annuutettiliikkeessä. Pohjois-Amerikassa on huolta markkinakorkojen käyttämisestä.

f. *Presentation, disclosure and the use of other comprehensive income*

Esitin, että IASBn staffin paperi 14E para 15 pitää täydentää puuttuvilla osilla ennen kuin voidaan keskustella, mikä osa esitetään tuloslaskelmassa ja mikä laajennetussa tuloslaskelmassa (OCI):: parhaan arvion odotuksen mukainen muutos ja kohtien (c) ja (d) väliin embedded value laskennasta tuttu experience variance eli tilinpäätösjakson lopussa laskettavat kassavirtaennusteiden erotus: ennusteen mukaisen kannan kassavirtojen pääoma-arvo – toteutunen kannan mukainen pääoma-arvo. Nyt siellä on ennusteen ja toteutunen erotus vain tilivuoden tapahtumista sekä vastaisista kassavirroista vain oletusten mukainen muutos, joka lasketaan toteutuneesta kannasta.

g. *Unbundling and revenue – measurement and presentation*

Sam oli laatinut IASBlle kirjeen sen huonosta terminologiasta, että talletusosa olisi vain vakuutuksenottajalle takaisin menevää rahaa: On muita edunsaajia eikä vain edes pelkästään sopimuksessa mainittuja.

Otin esille EU Komission 2. tason direktiivin ja Ruotsin halun erottaa joitakin sopimuksia pankki-ryhmässä. Entä monikansalliset ryhmät? Ryhmän sisällä yhtiö voi raportoida eri tavalla kansallisesti ja ryhmässä. On erilaisia tulkintoja, mitkä ovat keskenään riippuvaisia osia.

h. *Participating, unit and indexed link contracts (Universal Life) (Variable)*

Pitääkö sijoitussidonnaisen liikkeen rahastot eliminoida, jos rahastot sisältävät sijoituksia omiin yhtiöihin? **Onko ongelma Suomessa?**

Jos tehdään todella, kuten IASB/FASB on ehdottanut, että jäännösmarginaalia ei arvosteta uudelleen, saadaan sijoitussidonnaisesta liikkeestä kummallisia tuloksia.

i. *Property & casualty specific issues, including unearned premium approach*

Yhdysvalloissa säännöt sanovat toista, mitä käytäntö on. Säännöt sanovat, että pitää vapauttaa riskin vapautumisen mukaan, mutta käytäntö voi olla ajan mukaan, pro rata.

Japanissa myydään paljon monivuotisia vahinkovakuutuksia. Haluavat UEPn valinnaiseksi konsistenssisyistä.

l. *Other issues* Unit of account:

BE – contract, RM – portfolio, Res.marg. – portfolio through onerous contract classification

7. Discussion of status of other IASB projects

iii. *IAS 37 Exposure Draft, summary of decisions (draft comment letter)*

Velan määrittely sisältää kassavirtaodotuksen. Onko tämä vastoin sitä, mihin IASB itse on pyrkinyt eli poistaa velan määrittelystä puheen odotuksista? Tappiollisuus määritellään sopimukselle, ei kirjanpitoyksikölle. Yhdysvalloissa ei ole tappiollista sopimusta vaan kanta.

Jim esitti vastaehdotuksen siitä, ettei riskimarginaalia tule olla, ja halusi sen liitettävän eriävänä mielipiteenä. Jim ei ole komitean jäsen. Kysyttiin, onko joku komitean jäsen samaa mieltä: Ei ole. Seuraavaksi kysyttiin, haluaako, joku jäsenistä kannan kuitenkin liitettäväksi IAAn kommenttiin eriävänä mielipiteenä: 1 halusi, 8 ei ja 6 ei äänestänyt. Minä en halunnut.

8. Planning for implementation of Phase 2

Kasvottainen tapaaminen kommentin loppuun saattamiseksi Lontoossa kesällä.

Ryhmiä: Sam lähettää listan asioista ja jokainen saa ottaa kantaa, onko tärkeä ja mihin ryhmään osallistuu.

Kysymys SAY:lle: Kustantaako SAY minut Lontoon kokoukseen tarvittaessa? Sitä varten olisi hyvä käydä asioista keskustelua.

Komitea äänesti Standards Subcommitteen komiteaan tuomasta asiasta. Ks. tämän alakomiteanosuus, kohta 4, tästä raportista.

JOINT MEETING INSURANCE ACCOUNTING COMMITTEE, INSURANCE REGULATION COMMITTEE, SOLVENCY AND REINSURANCE SUBCOMMITTEES, AND ENTERPRISE & FINANCIAL RISK COMMITTEE

3. Solvency Subcommittee

Efforts to form IAA note on the internal models to be accepted in Vienna.

Tarjottiin mahdollisuutta IACn jäsenille seurata keskustelua SS:ssa.

4. Reinsurance Committee

Keskustellut QIS5:stä Group Consultatifin kanssa.

5. Enterprise and Financial Risk Committee

Pankit ovat soveltaneet aika lailla samanlaisia menetelmiä kuin aktuaarit. Basel-komitea on esittänyt ajatuksia uusista vaatimuksista. Mitä se merkitsee mm. vakuutusyhtiöille on epäselvää. Kehitellään expected-loss-mallia pankkien tappioille ja siitä aiheutuvalle riskille. Nykyinen pankkien malli on retrospektiivinen, mutta analyytikot ja muutkin yrittävät painostaa prospektiiviseen malliin. Asiaan palattaneen piakkoin.

7. Issues of mutual interest

IAA ja IAIS perustavat Task Forcen tekemään IAISn edustajan (Rob) kuvaamaa työtä. Edustaja puhui selkä saliin päin enkä ymmärtänyt sitä. Rakennetut mallit muille aloille ovat aika lailla samanlaisia keskenään. Mitä aktuaarit sitten pystyvät antamaan yleiselle riskien hallinnalle, pankit, systeemiriski, insinöörien ja talousihmisten lisäksi? Paljonkin. Mutta oltava varovainen edetessä (Tony Coleman). Miten systeemiriskeissä edetään kansallisista tasoista maailmanlaajuiselle tasolle. Maailmanlaajuisella tasolla on vaikutusta myös sillä, että ryhmittymät optimoivat verojaan ja siirtävät toimintojaan ja pääomiaan sen mukaisesti.

JOINT MEETING INSURANCE ACCOUNTING COMMITTEE (IAC) AND PENSIONS AND EMPLOYEE BENEFITS COMMITTEE (PEBC)

2. Summary of respective work programs and emerging issues of the respective committees

PEBC on

1. avustanut IASBa diskonttauskokokysymyksessä
2. käsitellyt eläkerahastojen solvenssia
3. mitkä ovat määrääviä seikkoja (vehicles) rahastoissa
4. velvoitteet employers vs sponsors

UKssa tehdään selvitystä näistä asioista. IASB on kiinnostunut komitean työskentelystä muttei ole selvää, että IASBn asian määrittely on sama kuin komitean käsittelemät asiat eli onko kieli sama.

3. International accounting in insurance and pensions/employee benefits

Sam esitti kysymyksen, onko joku IACsta halukas osallistumaan PEBCn kirjanpitoöhön. Hän palaa asiaan.

Esitettiin erilaisia käsityksiä siitä, onko uusi IAS 37 ED olennainen PEBCn työn kannalta. Vakuutusstandardin kannalta se on ja koska eläkkeillä ja vakuutus sopimuksilla on yhteistä, niin käsitykseni on, että ED on olennainen eläkkeidenkin kannalta. Pitääkö IACn ja PEBCn tehdä yhdessä kommentti IAS 37aan?

Keskustelua siitä, kuinka eläkelupauksen pitävyys pitäisi näkyä velan arvostuksessa. Kyseessä on tavallaan constructive obligation (c.o.), jota sovelletaan, kun arvostetaan vakuutus sopimuksissa DPfä. Pitää olla testi, täyttääkö lupaus c.o:n määritelmän. Jos täyttää, niin arvostetaan. Toisaalta meneilään olevassa taloudellisessa tilanteessa on näkynyt sitä, että työnantajat ovat peruneet lupauksiaan. Pitäisikö tällöin arvostusta alentaa? Pitääkö tällaiselle riskille olla mitta? Se voisi olla samanlainen kuin vakuutuksenottajan käyttäytymiseen liittyvät riskeille.

Nykyään IAS19n mukainen arvostus tapahtuu ikään kuin kaikki jatkuisi ennallaan inflaatiota myöten. Pitäisikö kuitenkin arvostaa vain kertynyt etu?

Fullfillment cost/value by IASB

IASB on ilmaissut, että diskonttaus pitää tapahtua sillä periaatteella, että siirron antavalla ja vastaanottavalla osapuolilla olisi sama luottoluokitus. Tällä ei kuitenkaan ole mitään tekemistä todellisuuden kanssa, koska vastaanottava osapuoli on aina vakuutusyhtiö.

PEBC keskustelee IASBn kanssa fullfillment cost/valuesta. Ilmeni, että PEBCn taustatiedot termistä ovat jossain määrin vajavaisia, joten komiteoiden olisi hyvä keskustella keskenään, jotta keskustelu IASB kanssa olisi helpompaa.

5. International actuarial standards

Keskusteltiin IFRS IASP 2-standardista. PEBC pyrkii siihen, että olisi vain yksi standardi, sama eläkkeille ja vakuutus sopimuksille.

STANDARDS SUBCOMMITTEE

En ole standards subcommitteen jäsen mutta osallistuin sen yhteen istuntoon tarkkailijana.

4. IASP/IAN Exposure Drafts

Keskustelua ja päätöstä vaativa kysymys oli, laaditaanko aktuaareille IFRS-säännösten noudattamisesta standardi nykyisen IASP 2:n sijaan. Standardi laadittaisiin Pensions & Employers' Benefits Committeeen kanssa yhdessä sen jälkeen, kun Professionalism Committee on määritellyt tehtävän ja antanut sen tehtäväksi.

Yhdysvaltalaiset eivät ole olleet yhtä mieltä muiden kanssa. Heidän mielestään standardi ei tässä muodossa ole automaattisesti kaikkia sitova. Toiseksi se ei ole riittävän yksityiskohtainen. Pitää olla, jotta vastuu työnantajiin nähden on selvä. Standardi antaa ohjeita, kuinka soveltaa raportoida pelkästään IFRSä. Standardin lopullinen sisältö ja asema selviävät standardin laatimisaikana.

Luonnosteluryhmä koostuu joko kahdesta tai yhdestä ryhmästä, koostettu IACsta ja PEBC:sta. Luonnosteluryhmä ei tee mitään ennen kuin professionalism-komitea antaa pohjan IASPlle.

Äänestys siitä ryhdytäänkö tekemään standardia. Ensin äänestää alakomitea sitten komitea.

Alakomitea äänesti uuden IASP 2:n puolesta, 18 puolesta, ei ketään vastaan.

Komitea äänesti seuraavassa kokouksessa 15 puolesta, 3 pidättäytyi ml. minä.

Kysyttiin syytäni, en antanut. Syy pidättäytymiseeni on ollut, ettei minulla ole käsitystä yhdistyksen tahdosta ja nykyisestä IASP 2:sta käsitykseni monen muun kanssa on ollut, että se on ollut melko tarpeeton standardi ainakin Suomessa. Ymmärrykseni on ollut, että asia ei ole ollut kovin korkealla prioriteetilla yhdistyksessä. Olen kyllä informoinut aiheesta yhdistyksen sihteeriä ja pj:a aiemmin.

Tarvittaessa asiasta voidaan keskustella

Asia vietiin Professionalism-komiteaan, mutta sieltä ei tullutkaan työmääräystä. Syy oli yhdysvaltalaisen epäilevä suhtautuminen asiaan.

5. IASP/IAN Management

a. Standards issues being discussed with the IAA Professionalism Committee

iii. Efforts at convergence – terms of reference of the proposed Convergence of Actuarial Standards Task Force

Näköjään tarkoituksena on yhtenäistää kansainvälistä aktuaaritoimintaa. Yhtenäistäminen ei koske vain standardeja vaan myös koulutusta. Eri maiden standardit eroavat, mutta toivottavasti ne eivät kehity keskenään ristiriitaisiin suuntiin.

7. Stochastic modeling book

Luonnoksen teksti on hyvä. 3 lukua valmiita. Valmis n.4 viikossa. 400 s teoriaa ja 200 s esimerkkejä. Se on tarkoitettu koulutusmateriaaliksi.

Alustava päätös perii minimimaksu. Keskusteltiin, pitäisikö kuitenkin olla ilmainen.

Markkinointi: Pitäisikö markkinoida kussakin maassa? Puhuttiin mahdollisesta kansainvälisestä webseminaarista. **Kokouksen ulkopuolella yhdistyksen pj Markku Miettinen, sihteeri Barbara**

d'Ambrogi-Ola ja minä keskustelimme, miten kirjaa voidaan hyödyntää Suomessa. Asia on sellainen, että aktuaarien pitää se hallita vastaisuudessa.

8. Discount rate monograph RFP

Kirja on enemmänkin tutkimusteos kuin koulutusta varten.

9. Plans for other educational materials

a. Strategy on assistance to be provided for application for lesser developed countries

Afrikassa tarvetta koulutusmateriaaliin. Vaikea tuottaa, jos maassa ei ole kehittyntä valvontaa.